

Spis treści

Wprowadzenie / 13

Część I. Jak przemawiać publicznie i krytycznie słuchać

1. Odpowiedzialność mówcy w czasach podziałów społecznych / 20

Funkcje społeczne wystąpień publicznych / 20

Różnice indywidualne * Powstawanie społeczności

Co można zyskać dzięki nauce przemawiania publicznego / 22

Podstawowe elementy procesu komunikacji / 24

Odpowiedzialność mówcy / 25

Etyka * Poszanowanie ludzkiej odmienności

Twoje pierwsze przemówienie / 29

Utrwalenie osiągnięć / 32

Podsumowanie rozdziału * Pojęcia podstawowe * Propozycje ćwiczeń * Literatura cytowana

Mówiąc o... obawach *Strach pierwszego razu*

Mówiąc o... etyce *Etyka a wystąpienia publiczne*

2. Początek, czyli gdzie zaczyna się odpowiedzialność

Wybór i zawężenie tematu / 34

Wyznaczenie celów i motywu przewodniego / 37

Cele ogólne * Cele szczególne

Specyfika publiczności i okazja towarzysząca przemówieniu / 42

Zbieranie materiału do przemówienia / 43

Przygotowanie konspektu / 43

Głośne ćwiczenia / 44

Zdobywanie pewności siebie / 45

■ Spis treści

Przykład przemówienia:

Opowieść o Billu Veecku Davida Mellora / 49

Utrwalenie osiągnięć / 53

Podsumowanie rozdziału * Pojęcia podstawowe * Propozycje ćwiczeń * Literatura cytowana

Mówiąc o... obawach *Lęk jako cecha i jako stan*

Mówiąc o... umiejętnościach *Ćwiczenie wystąpień*

3. Krytyczny odbiór wygłaszanych tekstów / 56

Słuchanie a słyszenie / 56

Przeszkody w słuchaniu / 57

Typy słuchania / 59

Zdefiniuj swoje cele * Słuchanie służące zrozumieniu
* Słuchanie krytyczne

Kształtowanie umiejętności słuchania / 67

Utrwalenie osiągnięć / 68

Podsumowanie rozdziału * Pojęcia podstawowe * Propozycje ćwiczeń * Literatura cytowana

Mówiąc o... umiejętnościach *Jak prawidłowo prowadzić notatki i aktywnie słuchać?*

Mówiąc o... etyce *Celowe wprowadzanie słuchaczy w błąd*

4. Przemawianie publiczne a życie kulturalne / 70

Zrozumienie zjawisk kulturowych / 73

Dynamika kultury * Wyzwania jakie niesie ze sobą różnorodność kulturowa

Jak osiągnąć jedność zachowując różnorodność:

możliwe strategie / 78

Rozpoznanie różnic * Negocjowanie w przypadku odmiennych wartości * akceptowanie różnych dróg osiągnięcia celu
* Wybory związane ze stylem życia * Zachowanie tożsamości w konfrontacji z odmiennością

Utrwalenie osiągnięć / 89

Podsumowanie rozdziału * Pojęcia podstawowe * Propozycje ćwiczeń * Literatura cytowana

Mówiąc o... obawach *Ksenofobia / 72*

Mówiąc o... umiejętnościach *Co mówią inni: kultura słowa / 85*

Mówiąc o... etyce *Przyzwyczajenia kulturowe / 87*

Część 2. Odpowiedzialność mówcy a planowanie i przygotowanie przemowy

5. Jak zrozumieć publiczność / 96

Analiza słuchaczy pod względem demograficznym / 97

Wiek * Płeć * Wykształcenie * Przynależność grupowa *
Zaplecze kulturowe i etniczne * Odpowiedzialne wykorzystanie informacji związanych z charakterystyką demograficzną

Analiza psychologiczna publiczności / 102

Przekonania * Postawy * Wartości

Identyfikowanie czynników demograficznych oraz psychologicznych / 108

Zadawanie pytań słuchaczom * Obserwowanie słuchaczy *
Wykorzystanie profilu psychologicznego

Odpowiedzialne wykorzystanie analizy publiczności przy przygotowaniu przemówienia / 111

Określenie celów * Określenie zadań * Określenie przesłania

Utrwalenie osiągnięć / 118

Podsumowanie rozdziału * Pojęcia podstawowe * Propozycje ćwiczeń * Literatura cytowana

Mówiąc o... etyce *Analiza publiczności w kontekście wskazań etyki* / 101

Mówiąc o... umiejętnościach *Jak postępować z wrogo nastawionymi słuchaczami?* / 114

6. Szukanie materiałów ilustrujących

Określenie rodzaju potrzebnych materiałów

Źródła informacji / 124

Poruszanie się po komputerowych bazach danych * Materiały drukowane * Audycje radiowe i telewizyjne * Wywiady

Zapisywanie informacji / 131

Właściwe korzystanie z materiałów źródłowych / 133

Utrwalenie osiągnięć / 136

Podsumowanie rozdziału * Pojęcia podstawowe * Propozycje ćwiczeń * Literatura cytowana

Mówiąc o...umiejętnościach *Jak wiele znaczy wystarczająco?* / 123

Mówiąc o...umiejętnościach *Przeprowadzenie wywiadu* / 132

Mówiąc o...etyce *Jaki wybór jest właściwy*

z punktu widzenia etyki? / 135

■ **Spis treści**

7. Wykorzystanie materiałów ilustrujących / 139

Funkcje materiału ilustrującego / 139

Formy materiału ilustrującego / 141

Wyjaśnienia * Porównania * Kontrasty * Przykłady * Statystyki * Świadcstwa

Myślenie krytyczne a wykorzystanie materiałów ilustrujących / 154

Przykład przemowy informacyjnej: jak oddychamy

Przykład przemowy ukierunkowanej na rozwiązanie problemu:

Nasilenie zjawiska otyłości wśród dzieci

Utrwalenie osiągnięć / 160

Podsumowanie rozdziału * Pojęcia podstawowe * Propozycje ćwiczeń * Literatura cytowana

Mówiąc o... umiejętnościach *Wybór materiału ilustrującego / 145*

Mówiąc o... etyce *Zabawa liczbami / 150*

8. Organizacja przemówienia i sporządzenie konspektu / 162

Budowanie planu przemówienia / 162

Rozwinięcie motywu centralnego * Wybór schematu organizacyjnego

Schematy organizacji przemówienia / 165

Schemat chronologiczny * Schemat przestrzenny * Schemat przyczynowy * Schemat tematyczny

Schemat zorientowany na słuchaczy / 168

Układ „znajomość-akceptacja” * Układ kolejności przyswajania * Układ „pytanie-odpowiedź” * Układ „problem-rozwiazanie” * Układ kolejności eliminacji

Konspekt przemówienia / 171

Rodzaje konspektu * Wskazówki przy przygotowaniu konspektu

Utrwalenie osiągnięć / 179

Podsumowanie rozdziału * Pojęcia podstawowe * Propozycje ćwiczeń * Literatura cytowana

Mówiąc o... umiejętnościach *Pamięć i organizacja / 175*

9. Wprowadzenie i zakończenie przemówienia / 182

Przyciąganie i utrzymanie uwagi / 182

Dynamika * Realizm * Przybliżenia * Znajomość * Sensacja * Zawieszenie * Konflikt * Humor * Ważność

Rozpoczęcie wystąpienia / 187

Nawiązanie do tematu lub okoliczności * Osobiste odnie-

sienia lub podziękowania * Stawianie pytania retorycznego
 * Formułowanie zaskakującego stwierdzenia * Przytaczanie
 cytatu * Opowiadanie historii humorystycznej * Używanie
 ilustracji

Zakończenie wystąpienia / 197

Stawianie wyzwania * Podsumowanie najważniejszych my-
 śli i założeń * Przywoływanie cytatu * Wykorzystanie ilu-
 stracji * Werbalizowanie dodatkowej przesłanki na poparcie
 określonego sądu lub działania * Wyrażenie osobistych in-
 tencji

Przykład wstępu i zakończenia

Utrwalenie osiągnięć / 203

Podsumowanie rozdziału * Pojęcia podstawowe * Propo-
 zycje ćwiczeń * Literatura cytowana

Mówiąc o... etyce *Ujawnianie intencji* / 188

Mówiąc o... umiejętnościach *Jak długie wprowadzenie?* / 196

Część 3. Odpowiedzialna prezentacja

10 Jak nadać przemówieniu kształt językowy / 208

Wybór stylu / 208

Ścisłość * Prostota * Ponowne formułowanie * Spójność

Tworzenie atmosfery / 215

Intensywność * Stosowność

Strategiczne użycie języka / 220

Definicje * Obrazowanie * Metafora

Przykład przemówienia: Przemówienie podczas uroczystości
 wręczenia literackiej Nagrody Nobla

Oceń swoje postępy / 229

Podsumowanie rozdziału * Pojęcia podstawowe * Propo-
 zycje ćwiczeń * Literatura cytowana

Mówiąc o... umiejętnościach *Styl ustny i styl pisany* / 211

Mówiąc o... etyce *Podwójna mowa* / 219

11 Jak wygłaszać przemówienie / 233

Wybór metod prezentacji / 234

Przemówienie zaimprovizowane * Przemówienie wyuczo-
 ne na pamięć * Przemówienie przygotowane i prezentowane
 ze skróconych notatek

Posługiwanie się głosem w celu porozumiewania się
 ze słuchaczami / 235

Skuteczny głos * Ćwiczenia prowadzące do panowania nad cechami wokalnymi wypowiedzi

Posługiwanie się ciałem w celu porozumiewania się / 241

Wymiary komunikacji niewerbalnej * Dopasowywanie zachowania niewerbalnego do prezentacji

Oceń swoje postępy / 250

Podsumowanie rozdziału * Pojęcia podstawowe * Propozycje ćwiczeń * Literatura cytowana

Mówiąc o... umiejętnościach *Ćwiczenia wokalne* / 242

Mówiąc o... obawach *Pokonaj strach oddechem* / 248

12 Jak posługiwać się pomocami wizualnymi / 254

Funkcje pomocy wizualnych / 254

Rozumienie przekazu i pamięć * Przekonywanie

Rodzaje materiałów o charakterze wizualnym / 255

Rzeczywiste przedmioty * Zdjęcia i slajdy * Taśmy wideo i filmy * Rzutnik * Wykresy * Schematy i tabele * Modele

Strategie dobierania pomocy wizualnych i posługiwania się nimi / 264

Weź pod uwagę, do jakiej przemawiasz publiczności i przy jakiej okazji to czynisz? * Weź pod uwagę potencjał komunikacyjny różnych pomocy wizualnych * Dokonaj skutecznego zintegrowania materiału werbalnego z wizualnym

Oceń swoje postępy / 270

Podsumowanie rozdziału * Pojęcia podstawowe * Propozycje ćwiczeń * Literatura cytowana

Mówiąc o... umiejętnościach *Posługiwanie się pomocami wizualnymi w świecie interesów* / 265

Mówiąc o... etyce *Czy obrazy mogą kłamać?* / 267

Część 4. Rodzaje przemówień publicznych

13 Przemówienia mające na celu informować / 275

Fakty, wiedza i era informacji / 275

Typy przemówień wygłaszanych z nastawieniem na przekazywanie informacji / 276

Przemówienia definiujące * Instrukcje i pokazy * Sprawozdania ustne * Wykłady

Podstawowe cechy przemówień mających na celu przekazywanie informacji / 278

Jasność * Kojarzenie nowych myśli z już znanymi * Gru-

powanie myśli * Wizualizacje istotne dla słuchaczy * Motywowanie słuchaczy

Budowanie przemówień mających na celu przekazywanie informacji / 284

Przemówienia definiujące * Instrukcje i prezentacje * Sprawozdania ustne * Wykłady

Przykładowy plan sprawozdania ustnego: Sprawozdanie komisji do spraw terapii za pomocą masażu

Przykładowy plan przemówienia definiującego

Przykładowy plan przemówienia towarzyszącego pokazowi:

Jak się buduje ogrodzenie z palików

Przykładowe przemówienie: Gejsza

Oceń swoje postępy / 302

Podsumowanie rozdziału * Pojęcia podstawowe * Propozycje ćwiczeń * Literatura cytowana

Mówiąc o... umiejętnościach *Jak wybrać temat* / 279

Mówiąc o... obawach *Przetłumaczenie informacyjne* / 282

Mówiąc o... etyce *Zatajanie informacji* / 284

14 Przemówienia mające na celu przekonywać / 305

Powodowanie, by słuchacze zmienili zdanie

a także sposób działania / 307

Analizowanie potrzeb i pragnień słuchaczy * Przekształcanie potrzeb i pragnień w apele motywacyjne * Posługiwanie się apelami motywacyjnymi * Posługiwanie się argumentami motywacyjnymi

Porządkowanie przemówień perswazyjnych:

sekwencja umotywowana / 319

Budowanie przemówień pobudzających do działania *

Budowanie przemówień perswazyjnych

Przykładowy plan przemówienia pobudzającego do działania:

Liczby, które mogą uratować życie

Przykładowy plan przemówienia perswazyjnego: Pozytywna, negatywna propaganda polityczna

Przykładowe przemówienie: O Wypowiedzeniu wojny Japonii

Oceń swoje postępy / 334

Podsumowanie rozdziału * Pojęcia podstawowe * Propozycje ćwiczeń * Literatura cytowana

Mówiąc o... umiejętnościach *Przekonywanie różnorodnej publiczności*

Mówiąc o... etyce *Apelowanie do strachu*

15 Argumentacja i myślenie krytyczne / 339

Racjonalne myślenie i wypowiadanie się: argumentacja / 339

Typy tez * Typy argumentów * Formy rozumowania

Ocenianie argumentacji / 348

W przypadku rozumowania z przykładów * W przypadku rozumowania z uogólniania * W przypadku rozumowania z oznaki czy objawu * W przypadku rozumowania z przypadku równoległego * W przypadku rozumowania z przyczyny

Wykrywanie błędów w rozumowaniu / 351

Wskazówki na temat rozwijania przemówień

argumentacyjnych / 354

Rzut oka na debaty / 356

Przykładowe argumentacje zaczerpnięte z drugiej debaty prezydenckiej w 1996 roku

Oceń swoje postępy / 363

Podsumowanie rozdziału * Pojęcia podstawowe * Propozycje ćwiczeń * Literatura cytowana

Mówiąc o... obawach *Osobiste ryzyko argumentacji* / 345

Mówiąc o... umiejętnościach *Ocenianie argumentacji* / 349

Mówiąc o... etyce *Argumenty ad personam* / 354

Źródła cytatów i fotografii / 367